

SESSIÓ D'OBERTURA
DEL CNEA
26 GENER 2021
ACTA DE LA SESSIÓ

CONGRÉS
NACIONAL
D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL
20/21

DE L'ACCIÓ INDIVIDUAL
A LA TRANSFORMACIÓ
COLLECTIVA

Sessió d'obertura del Congrés Nacional d'Educació Ambiental

Sessió virtual, dimarts 26 de gener de 2021 de 17h-19h

Vídeo consultable [aquí](#) i al web www.cnea.cat

Objectius de la sessió

- Iniciar, després de la sessió inaugural, el període de funcionament ordinari del Congrés Nacional d'Educació Ambiental.
- Tornar a presentar i plantejar el gran repte del Congrés: **com ha de contribuir l'educació ambiental a fer la transició de l'acció individual a la transformació col·lectiva.**
- Mostrar que el Congrés s'estructura al voltant d'un procés de participació, que el nodrirà al llarg de totes les sessions, i explicar el seu funcionament.
- Exemplificar la metodologia que impregnarà el desenvolupament de tot el Congrés, mitjançant la inclusió d'una activitat participativa en aquesta primera sessió.
- Identificar reptes (i caracteritzar-los) que ens permetin fer la transició dels processos individuals a la construcció col·lectiva, estructurats segons les 7 temàtiques del congrés:
 1. Professionalització EA
 2. Recerca i EA
 3. Pedagogia de l'EA
 4. Governança i participació
 5. Emergència de Biodiversitat
 6. Emergència Climàtica
 7. Emergència econòmica i social

Programa de la sessió

17:00	Benvinguda a la sessió Xesco Gomar, president delegat de l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona
17:10	Presentació dels objectius del congrés Blanca Martínez de Foix i Gonçal Luna, Oficina d'Educació Ambiental de la Diputació de Barcelona
17:30	El procés de participació del CNEA Xavier Sabaté, secretaria tècnica del CNEA 20/21
17:45	Dinàmica participativa, en 7 sales
18:45	Resum de la sessió (titulars) i cloenda
19:00	Fi de la sessió

Benvinguda a la sessió

Xesco Gomar, president delegat de l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona

Bona tarda a tothom!

Seré breu perquè sé que teniu molta feina per endavant. Però sí que vull començar per felicitar-nos tots, i per dos motius:

Primer perquè avui és el **Dia Mundial de l'Educació Ambiental**, una dia en què celebrem la feina de tots els que estem avui aquí. I segon perquè l'àmbit de l'educació ambiental és un àmbit viu: bona prova en són els més de **250 educadors i educadores ambientals que s'han inscrit en aquesta sessió**.

Vull **agrair a totes les administracions, universitats i entitats organitzadores l'esforç** que han posat sobre la taula per tirar endavant un congrés com aquest, encara més en les actuals circumstàncies. També als col·laboradors tècnics. Gràcies a tothom.

Crec que és una molt bona notícia que tots treballem plegats. Ja en la primera edició del Congrés, en Girona, va quedar clar que **l'Educació Ambiental no avançarà sense aliances...** és allò de **si volem anar ràpids anem sols i si volem anar lluny anem junts**.

El mateix ODS 17, que és **l'ODS "capital"**, ens parla de crear aliances, i és amb iniciatives com aquest Congrés que hem de practicar amb l'exemple. **Crec que treballar plegats és per si mateix tot un exemple de pràctica educativa, i un exercici democràtic i participatiu**.

Ens trobem en una cruïlla de reptes, i per tant de decisions i de camins a prendre. La pandèmia és avui una dramàtica metàfora del que suposen **altres reptes... com és el canvi climàtic**. No faré una dissertació sobre el tema. Estic entre experts que sabeu millor que jo mateix de què estem parlant. I sabeu que l'acció és fonamental.

Estem aquí per canviar el món, per canviar-lo a millor, perquè el volem més just, més sostenible i més habitable i tots aquests **canvis no seran possible sense educació i**

sense la participació de la ciutadania. I aquests canvis que volem avançaran amb un **paper determinant dels governs locals, de la governació des de la proximitat.**

Per això estic convençut, com ho està tot l'equip de la Diputació i de les altres administracions i entitats organitzadores, que **l'educació ambiental és un instrument imprescindible** per a l'acció: és una eina que ens ha de permetre transformar la sensibilitat i l'actitud de la nostra societat global. I alhora és també una eina de gestió sense la qual la resta de polítiques ambientals no funciona.

Per tot això, des de la Diputació de Barcelona, i des de l'Àrea d'Acció Climàtica, **hem apostat des del primer moment per impulsar l'acció educativa** i per crear aliances amb el màxim d'agents possibles, especialment a través dels municipis, que és el nostre àmbit natural.

Estem convençuts que aquest és el camí. I estem convençuts també que els educadors i les educadores ambientals teniu en la vostra mà una bona part de la responsabilitat i una gran part de les solucions als reptes globals que hem de resoldre entre tots.

Moltes gràcies a tothom, i Bona feina!

Presentació del Congrés

Blanca Martínez de Foix i Gonçal Luna, Oficina d'Educació Ambiental de la Diputació de Barcelona

Moltes gràcies diputat!

I passem ara a explicar-vos com està estructurat el Congrés i què passarà a la sessió d'avui.

El primer de tot és ubicar-nos. Aquesta és la primera sessió de treball del Congrés Nacional d'Educació Ambiental 2020/2021.

Aquesta edició succeeix a la que es va celebrar a Girona el 2018, que tenia com a lema "Crear aliances" per ser més efectius com a educadors i educadores ambientals, com a entitats, empreses i administracions que fem EA. En aquesta segona edició l'objectiu és també molt clar: ara toca començar elaborar propostes per transitar **DE L'ACCIÓ INDIVIDUAL A LA TRANSFORMACIÓ COL·LECTIVA**: Més enllà de les eines que creen consciència de la gravetat de la crisi socioambiental, cal trobar maneres d'ajudar tothom a relacionar aquesta consciència amb les decisions, personals i col·lectives, que ens capacitaran per a l'acció transformadora.

Consolidar-se com l'espai de trobada, anàlisi i reflexió dels actors de l'educació ambiental i cercar eines que permetin arribar a nous col·lectius i crear aliances innovadores per transitar del canvi individual a la transformació col·lectiva i estructural.

Debate i construir les Bases compartides per transitar a la cultura de la sostenibilitat, com a document per a fonamentar una Estratègia Catalana d'Educació Ambiental.

Objectius del Congrés Nacional d'Educació Ambiental

L'edició ha vingut marcada per la crisi sanitària i ens ha condicionat a organitzar un congrés virtual. El congrés es desenvolupa en **un total de 9 sessions**:

- Una **primera**, d'inspiradora, que va tenir lloc el passat 27 de novembre, a la que molts de vosaltres va assistir, i que ens va obsequiar amb una magnífica conversa a tres entre Teresa Franquesa, Paco Heras i Pablo Meira. En disposeu de l'enregistrament a la web del Congrés CNEA.cat, i d'un article de reflexió que han redactat els mateixos tres autors també a la web i a Sostenible.cat.
- Les altres **8 sessions del Congrés** són sessions de treball i es reparteixen entre aquesta d'avui, que és d'obertura "Obrim el Congrés" i 7 sessions més, temàtiques. Les 7 sessions se celebraran cada dia a final de mes, entre avui, 26 de gener, Dia Mundial de l'Educació Ambiental, i el mes de setembre d'enguany.

Aquestes sessions es divideixen en dos grans grups:

- **4 Mirades per a la transformació**. 4 sessions on els assistents podran debatre sobre 4 reptes concrets, amb l'objectiu d'innovar i de construir noves propostes de sostenibilitat per a la transformació col·lectiva.
- **3 Mirades per a l'emergència**, que també a través de la participació, indagaran quins són els reptes de l'educació ambiental en tres crisis globals: la crisi de la biodiversitat, la crisi del clima i la crisi social i econòmica.

GENER

Mirades per a la transformació
Obrim el Congrés!
26.01.2021

FEBRER

Mirades per a la transformació
La professió

MARÇ

Mirades per a la transformació
De la recerca a l'acció transformadora

ABRIL

Mirades per a la transformació
Els reptes pedagògics

SETEMBRE

Mirades per a la transformació
Participació i governança

MAIG

Mirades per a l'emergència
La crisi de la biodiversitat

JUNY

Mirades per a l'emergència
El repte del clima

JULIOL

Mirades per a l'emergència
Cap a la cultura de la sostenibilitat

Sessions del Congrés Nacional d'Educació Ambiental

Cada una d'aquestes sessions estarà dedicada a definir els reptes que té l'educació ambiental en cadascun dels àmbits, sempre amb l'objectiu general del Congrés: **transitar de l'acció individual a la transformació col·lectiva**.

I sempre amb la metodologia participativa perquè la solució és col·lectiva.

Cal dir que no es tracta de grups tancats sinó al contrari de grups funcionals, que s'enriquiran amb la participació de tothom en un congrés obert i flexible.

En definitiva, el Congrés és un **laboratori de síntesi de coneixement de l'educació ambiental a Catalunya**. I per tant és un congrés de treball, on la participació serà la metodologia central. I un congrés d'on han de sortir propostes per a un full de ruta d'una **Estratègia Catalana d'Educació Ambiental**. Justament la segona part de la sessió d'avui serà un primer assaig d'aquesta metodologia de participació vinculada a les 7 sessions, i que ens presentaran els companys d'Espai TRÉS.

Finalment, i abans de començar la presentació de la metodologia, volem fer una petita crònica-sinopsi de la conferència inaugural que ens van oferir **Teresa Franquesa, Paco Heras i Pablo Meira**, el passat 27 de novembre en la sessió inaugural del Congrés.

Molts ja la van sentir en directe, i als que no ho van mer us la recomanem molt. La podeu visionar a la web del Congrés, El volum de la informació aportada per aquell debat és tan gran que preferim adreçar-vos directament a la font, a la conferència mateixa que podeu visionar a la web del Congrés. o podeu optar per llegir l'article que els autors han publicat també a la web del Congrés i a Sostenible.cat. Però hem volgut destacar algunes de les idees més suggeridores per encendre el debat i donar pas a la segona part de la sessió d'avui. I ho farem amb preguntes i reflexions que van aparèixer en la sessió:

- **L'Educació ambiental i l'ecologisme han tingut mala sort històrica?** És a dir, van néixer en una etapa neoliberal, la dècada dels 1970, i avui també estant vivint en una societat on el mercat és dominant i on estem en un context encara més insostenible que aleshores?
- **El mercat se'n riu de la gent que es queixa de les conseqüències a la vegada que aquesta mateixa gent accepten les causes?** És a dir: un dels problemes de l'EA en les societats occidentals és que ha d'anar a la contra dels estils de vida establerts.
- **El principal motor del canvi és la gent.** I la gent canvia a través de processos educatius. L'educació està al centre de la transformació. Per tant, l'EA s'ha d'alinear amb els processos de transformació i ha de generar així un aprenentatge social. Som nosaltres els que hem de canviar perquè tot canviï. Tots i totes tenim les claus del canvi.
- **La nostra funció és catalitzar processos de canvi.** Diu el mite que els processos participatius són espontanis. Justament és el contrari, són processos complexos que han d'estar organitzats. I és aquí on rau el paper dels educadors ambientals.

- **Un dels aspectes en que més hem avançat és en el reconeixement de la importància dels aspectes emocionals.** El canvi climàtic i els altres problemes ambientals són tristos, sinistres... això genera respostes emocionals que poden ser bloquejadores. Aprendre a gestionar aquesta dimensió emocional és cada vegada més important
- **Una de les claus és crear esferes públiques alternatives.** Hem de posar en valor espais de coherència, on sigui possible viure diferents estils de vida "sense anar la contra".
- **Caldria reservar una part del currículum a l'emergència climàtica.** No necessàriament com una matèria, sinó un espai i un temps durant l'educació obligatòria. Seria un senyal molt potent sobre quins són els temes claus en la nostra societat.
- **L'ecologisme dels anys 70-90 ha envellit malament?** Els nous moviments ecosocials i juvenils estan desvinculats dels moviments anteriors. Hi ha un problema de relleu generacional? S'hi poden estendre ponts?
- **Ens agradaria dir que som un moviment social o cultural, però realment ho som?** Sí que ho som en la mesura que proposem un canvi en la nostra societat, però, estem suficientment organitzats? Hauríem de sumar els propis esforços amb els d'altres forces transformadores?

I fins aquí les reflexions. Ara ens toca treballar

El procés de participació del CNEA

Xavier Sabaté, secretaria tècnica del CNEA 20/21

Moltes gràcies, Blanca i Gonçal, i també als **més de 150 assistents** de la sessió d'avui, que sereu més participants que assistents: recordeu que aquesta és una sessió participativa, i treballarem en grups més petits per facilitar un debat més enriquidor.

Abans de posar-nos mans a l'obra, voldria aprofundir una mica més en aquest component participatiu del congrés. A la sessió inaugural, en Paco Heras ja va fer esment de **la participació com una finalitat i una eina de l'educació ambiental**. Al congrés, la participació l'entendem en dos sentits:

- La participació al conjunt del congrés
- La participació a cada sessió.

Pel que fa a **la participació al conjunt del congrés**, voldria afegir algunes idees a la presentació que ha fet la Blanca:

Es tracta d'un Congrés participatiu, cocreat i codissenyat. És el vostre congrés. En el seu disseny hi participen més de 20 persones de la comissió organitzativa, més de 25 experts i expertes de la comissió assessora, però, també volem incorporar a tothom en el seu disseny. I aquest és el sentit de la sessió d'avui: **codissenyar la resta del Congrés**, per

- Assegurar-nos que els temes que tractem al CNEA sigui del màxim interès
- Enfocar millor les sessions que han de venir, recollint propostes, idees
- Que us feu més vostre el congrés, coprotagonistes.
- En definitiva, aprofitar la intel·ligència col·lectiva d'aquest gran capital humà que té l'Educació Ambiental a casa nostra.

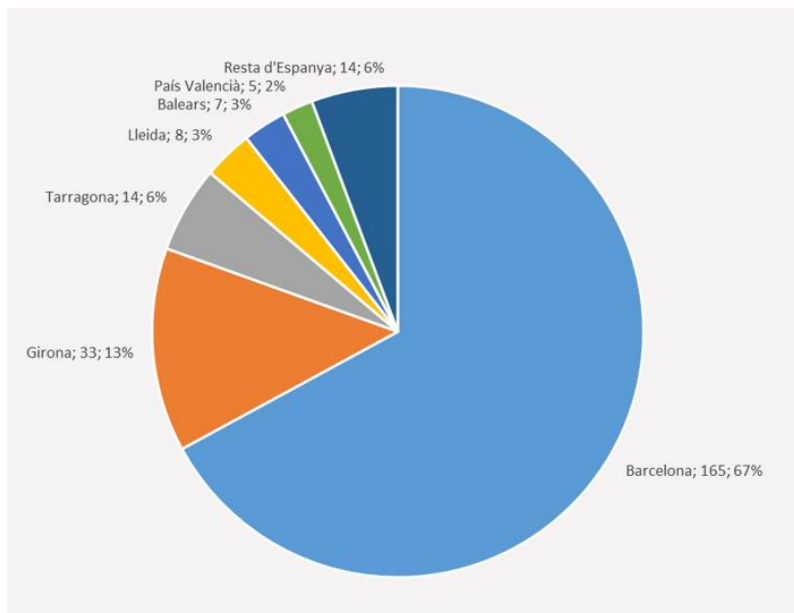
A més, teniu la possibilitat de **participar en el congrés en el dia a dia**, com ja ha mostrat el vídeo:

- En la pròpia inscripció al congrés
- En les pròpies sessions
- Entre sessió i sessió, a través del formulari "digues la teva".

Ja que parlem de la inscripció al congrés, us presentem els resultats del qüestionari que va omplir, i que ens permet tenir una idea de qui està avui a la sessió.

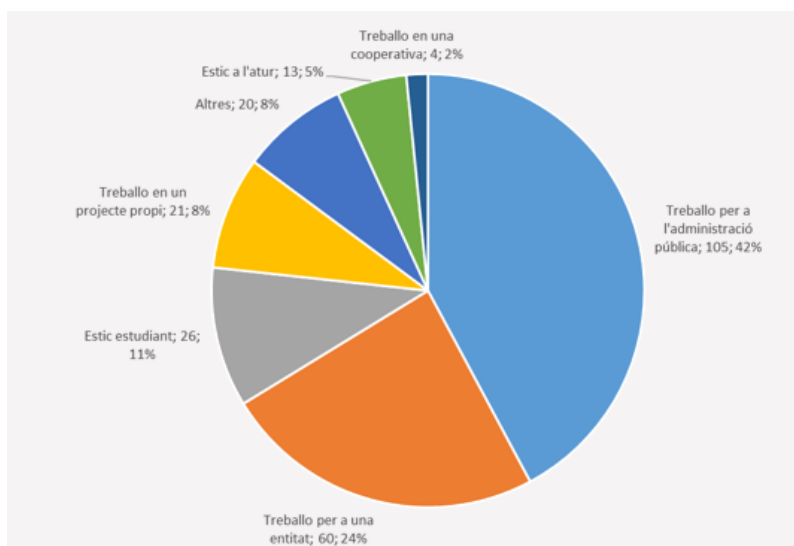
Perfil de participants

La majoria de participants es connecten des de la demarcació de Barcelona, seguida de la de Girona. També hi ha participants d'altres àmbits de parla catalana i de la resta d'Espanya.

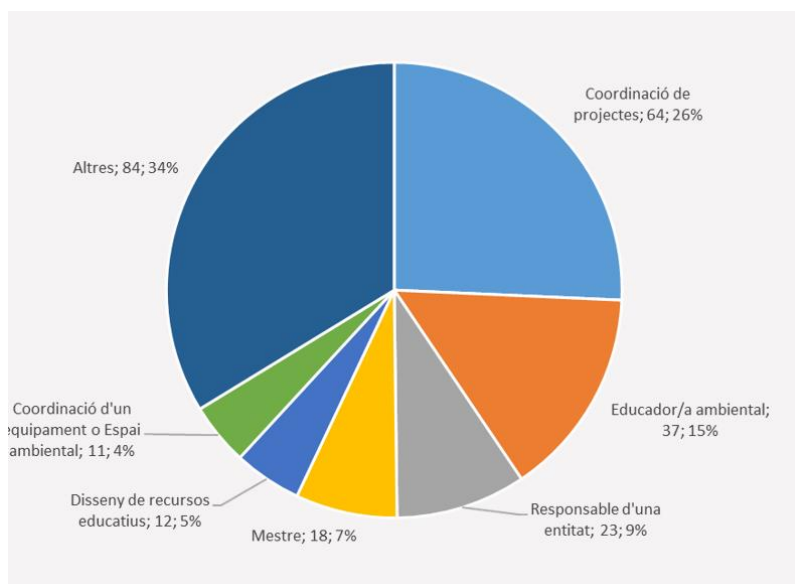
Des d'on es van connectar els participants a la sessió?

Pel que fa a la dedicació, una majoria de participants treballen per a l'administració pública, seguit de les entitats com a lloc de treball.

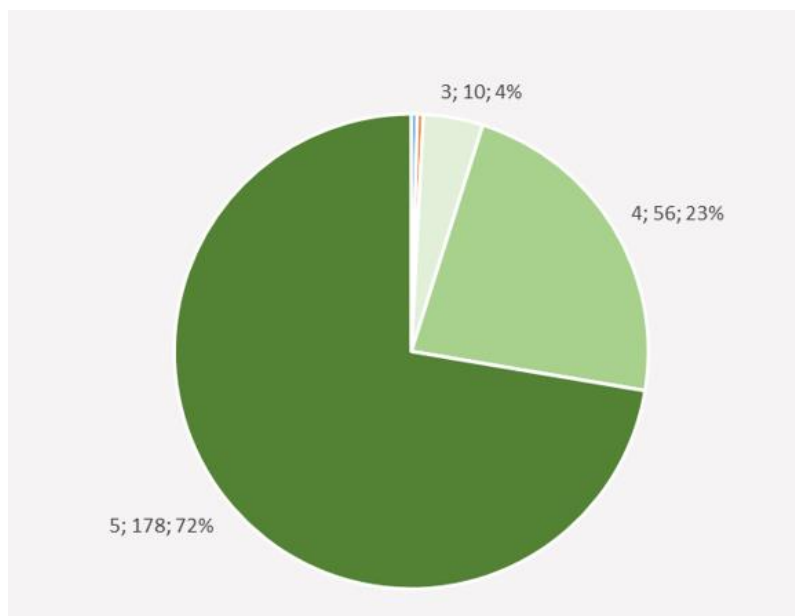
On treballen, els participants a la sessió?

Un 71% dels participants afirmen treballar actualment en l'àmbit de l'educació ambiental, especialment en la coordinació de projectes, o duent a terme activitats d'educació ambiental.

Quin és l'àmbit de treball dels participants a la sessió?

Preguntats pel paper de l'educació ambiental per ajudar a resoldre els reptes globals als que ens enfrontem com a societat, pràcticament tres de quatre participants valoren aquest paper amb un valor màxim.

Importància de l'educació ambiental per ajudar a resoldre els reptes globals de la societat (1-valoració mínima a 5- valoració màxima)

Pel que fa a les **expectatives del Congrés**, els participants expressen idees relacionades amb la concreció d'accions i iniciatives per impulsar l'educació ambiental, establir vincles i xarxes de col·laboració, i obtenir inspiració per a les tasques associades a l'educació ambiental.

Segons alguns dels participants, **aquest congrés serà un èxit si...**

"...sortim amb idees d'accions a fer"

"...arribem a conclusions i no ens perdem per les branques"

"...creem vincles que ens ajudin a millorar"

"...sortim amb idees clares de com fer la nostra feina per influir en la resta"

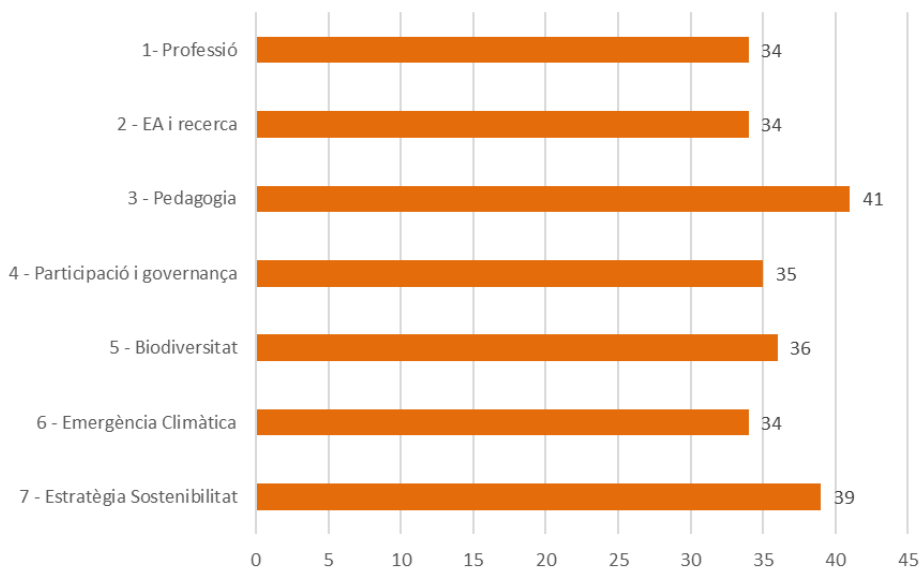
"... participamos e intercambiamos buenas ideas inspiradoras"

Núvol de paraules generat amb les respostes dels participants a la pregunta "aquest congrés serà un èxit si..."

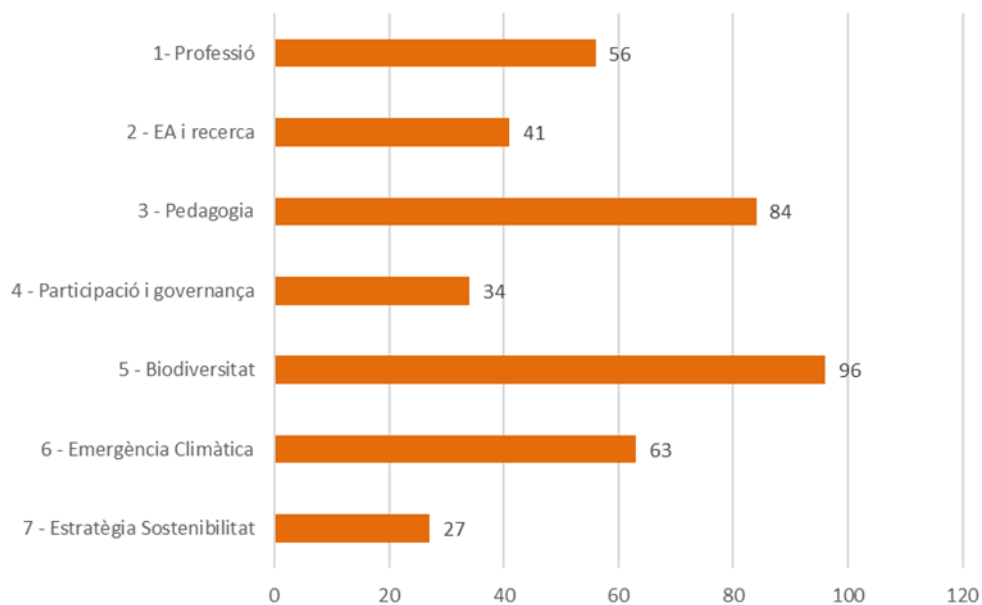
Aportacions als grups de treball

Els participants es van distribuir en les set sales paral·leles preparades per tractar sobre les temàtiques de les set sessions previstes durant el CNEA.

Participants per sala

En les set sales es van produir debats facilitats per persones de la comissi6 organitzadora del Congrés, a través d'una dinàmica de pluja d'idees dirigida a recollir els principals reptes que planteja cada tema, unes preguntes clau a tractar en les respectives sessions, i un o m6s titulars per sintetitzar all6 que es vol abordar durant cada sessi6 del Congrés.

Aportacions realitzades per tema

GRUP 1. LA PROFESSIÓ

Equip dinamitzador

- Joan Manel Riera (SCEA)
- Pere Vives (SCEA)
- Lorena Vela (COAMB)

Titular/s

- La professionalització transdisciplinar de l'educació ambiental: un peix que es mossega la cua
 - La necessària transdisciplinarietat de l'educador/a ambiental, una oportunitat o un límit per a la seva professionalització?
- L'educador/-a ambiental, un professional imprescindible a cada administració i espai natural
 - L'educador/a ambiental, la professió necessària per la preservació
 - *Educador/a Ambiental, una profesión necesaria*
- L'Educació Ambiental com a sentiment i moviment social
- L'educació ambiental és EDUCACIÓ VITAL
 - l'EA s'hauria d'entendre en Un context molt més ampli i transversal: "EDUCACIÓ VITAL" (educació per a la vida, de lo natural, salut i en plena natura). Un nou concepte hauríem d'assumir amb la mateixa naturalitat que hem assumit l'educació emocional
- Volem ser educadors i educadores ambientals?!?!

Temes clau:

1. Formació i acreditació
2. Dignitat laboral
3. Reconeixement
4. Categories professionals
5. Treball en xarxa amb altres sectors
6. Altres aportacions

1.1. Formació i acreditació

Reptes

- La formació dels i les professionals
- "Aptituds dels i les professionals, competències i habilitats"
- Establir una formació per a cada tipologia d'educador@s ambientals
- Organització de totes les formacions en EA que hi ha actualment
- Itinerari de competències i habilitats per a esdevenir un/a bon/a educador/a ambiental

Preguntes clau

- S'ha d'establir un marc formatiu FORMAL de l'educació ambiental? A quin nivell (FP, universitat, postgrau)?
- Quina formació és necessària per ser un/a educador/a ambiental?
- Haurien d'haver diferents formacions per a diferents perfils professionals?

1.2. Dignitat laboral

Reptes

- Superar la precarietat laboral dels i les professionals
- Estatut de l'educador/a ambiental
- Creació d'un conveni propi, a banda del de lleure
- dotar de recursos econòmics la professió per a salaris

Preguntes clau

- Cal un conveni de l'educador/a ambiental?
- Precaritza l'administració els i les professionals de l'educació ambiental? acceptació de perfils diferents, dotació econòmica de les activitats, tirar de voluntariat,...

1.3. Reconeixement

Reptes

- Reconeixement social dels i les professionals
- Ens cal organització d'espais on exercir l'EA, sigui matèries o programes troncal en l'escolaritat o programes oberts a la ciutadania no escolar amb incentiu important perquè la majoria de la població hi passi.
- L'educació ambiental en altres sectors laborals
- Acreditació de professionals
- Fer creure que l'EA implica a tota la societat i no només a les escoles
- Integració del tècnic ambiental dins del sistema educatiu formal
- Diferenciar i fer entendre l'educació ambiental d'altres sectors semblants (guiatges, esports, etc.)
- Reivindicar l'educador ambiental de camp i naturalista

Preguntes clau

- Què fa un educador/a ambiental?
- Cal equiparar salaris entre educadors ambientals i professionals de l'educació formal?
- S'ha de fer educació ambiental a les aules o a espais naturals ?
- Reconeixem prou l'educació ambiental no vinculada als espais naturals? Potser diferenciar tipologies de professionals ajudaria?
- Com es pot vincular la figura del professional amb els programes ambientals promoguts des de l'administració?
- En quins àmbits concrets és clau que l'educació ambiental tingui una inserció laboral per assolir els reptes socioambientals actuals?
- Convindria integrar l'educació ambiental com una assignatura o matèria? (anterior al CFGS)
- Com l'administració hauria de promoure que tota la població faci EA?

1.4. Categories professionals

Reptes

- Vincle de l'educació ambiental en l'àmbit del turisme
- Tipologies de professionals

Preguntes clau

- Quines categories professionals poden haver-hi?

- Podríem establir uns perfils tipificats d'educador/-a ambiental i quina formació és necessària per a cadascun?
- Com es podrien acreditar legalment les competències adquirides amb l'experiència?
- Haurien de crear les administracions el rol de l'educador ambiental ?
- L'informador ambiental és una part de l'educador ambiental ?
- Ha de ser una professió? O hauria d'estar present a tots els estudis?
- Com s'acredita els professionals de l'EA?

1.5. Treball en xarxa amb altres sectors

Reptes

- Formació de vincles funcionals i sinèrgies laborals amb l'àmbit de l'educació i integració social

Preguntes clau

- Ens trepitgem entre el voluntariat/activisme i l'educació ambiental? precaritzem la professió? com es pot diferenciar o disminuir l'afectació?
- Com es vincula la professional de l'EA amb el moviment de l'EA?
- Com incorporem als professionals d'educació ambiental en altres entorns laborals?
- Guies de muntanya i parcs naturals i educadors ambientals

1.6. Altres aportacions

Reptes

- Priorització dels continguts educatius (per on començar)

Preguntes clau

- No va sent hora d'assumir l'EA com a la postura política que és?
- És possible avui dia parlar d'educació ambiental sense considerar els greus problemes d'exclusió social que tenim?

Panell resultant del debat a la sala 1. La professió

La Núria Molist i els alumnes ECA Montilivi van presentar els resultats de la sala 1.

GRUP 2. DE LA RECERCA A L'ACCIÓ TRANSFORMADORA

Equip dinamitzador

- Lídia Barceló (AMB)
- Margarita Menéndez (UB)

Titular/s

- Fer arribar la ciència als no científics?
- Com fomentar la recerca en educació ambiental, i com apropar l'educació ambiental a la resta de recerca científica. No porta un a l'altre?
- Cal impulsar la recerca i crear ponts que atreguin a la ciutadania i doni veu al sector (divulgació)

Temes clau:

1. Foment de la recerca en educació ambiental
2. Despertant les vocacions científiques
3. Transferència de la recerca a la pràctica de l'educació ambiental
4. Ciència i societat
5. Implicació dels centres educatius
6. Recerca en les activitats d'educació ambiental

2.1. Foment de la recerca en educació ambiental

Reptes

- Reconèixer i implementar l'EA en els projectes de recerca
- Publicar en revistes científiques d'accés obert
- Promoure la recerca en l'aprenentatge de l'educació ambiental
- Aprofitar millor el talent investigador universitari a nivell municipal

Preguntes clau

- En quins àmbits de la recerca s'està treballant l'EA i en quins es podria fer?
- Quins són els aspectes abordats en les recerques?
- De quins recursos (econòmics) disposem per fer recerca?
- Com apropar l'educació ambiental als centres de recerca del país?
- Quins recursos són fonamentals per desenvolupar recerques?
- Quines són les característiques (aspectes clau) que ha de tenir aquesta recerca transformadora, participativa...?
- En el moment actual com prioritzar la recerca segons la EA?

2.2. Despertant les vocacions científiques

Reptes

- Fomentar les vocacions científiques, la recerca com a clau per fer front als reptes planetaris
- Guanyar l'interès i despertar la vocació cap a la recerca dels públics més joves (adolescents) adaptant-se al seus nous models de comunicació (xarxes socials per exemple)
- Crear activitats engrescadores a les aules per incentivar la recerca en els nens i els joves

Preguntes clau

- Com podem arribar al jovent més enllà de les escoles?
- Com crear activitats incentivadores d'educació ambiental a les aules per a nens i joves per fomentar la recerca?

2.3. Transferència de la recerca a la pràctica de l'educació ambiental

Reptes

- Explorar eines per transferir i connectar la recerca a l'acció i responsabilitat ciutadana
- Fer servir metodologies docents actives (ApS, ABP, AOP...)

Preguntes clau

- Com compartir el que aprenem amb les recerques?
- Com millorar la transmissió de la recerca a públics no especialitzats?
- Com trobar i compartir indicadors de valors i accions transformadores?
- Com transferim coneixements i formació entre la recerca i l'acció?
- Quines contribucions proporciona la recerca als reptes socioambientals i a la consciència/accions transformadores?
- Com millorar la transmissió de la recerca a les entitats que es dediquen a l'educació ambiental?
- Com vincular els projectes d'educació ambiental amb estudis de recerca?

2.4. Ciència i societat

Reptes

- Motivar i implicar a la població en la recerca
- Proposar petites actuacions de recerca amb facilitat d'aplicació per facilitar la seva realització
- Motivar i fer entenedors els temes sobre els que es fa recerca i sobretot dels seus resultats

Preguntes clau

- Quines són les eines més adients per la transmissió de coneixements científics?

2.5. Implicació dels centres educatius

Reptes

- Implicar al màxim als centres educatius a tots els nivells i de forma transversal
- Apropar els centres de recerca als instituts i centres educatius per apropar l'educació i la comunicació ambiental en dues direccions

Preguntes clau

- Com implicar al màxim els centres educatius a tots els nivells i de forma transversal?

2.6. Recerca en les activitats d'educació ambiental

Reptes

- Incorporar ítems de recerca dins la valoració de les activitats
- Buscar les eines per fer recull de dades sobre l'EA

- Resultats de la recerca que avalin la tasca de l'EA

Preguntes clau

- Quin tipus de preguntes/qüestions podem incorporar a les valoracions de les activitats que puguin ser eines/instruments/indicadors que siguin base per fer recerca?

Panell resultant del debat a la sala 2. De la recerca a l'acció transformadora.

L'Helena del Pozo (Ajuntament del Prat) va presentar els resultats de la sala 2.

GRUP 3. LA PEDAGOGIA DE L'EA

Equip dinamitzador

- Fabiola Mora (XESC-VIC)
- Maria del Mar Grasa (Universitat de Barcelona)
- Mireia Braup (Gencat-Educació)

Titular/s

- Integració (d'interlocutors, de la EA en el CV, de l'escola en la societat) i coherència
- Nous espais noves maneres, nous mètodes, bones estratègies
- Cal un protocol prescriptiu d'educació ambiental
- Continuitat en el temps
- Comunitat
- Projectar l'escola a la societat
- Centres verds Progressivament, JA!!!
- La integració de l'educació ambiental en el currículum escolar provoca canvis significatius en l'impacte ambiental del context familiar/escolar/comunitat
- Cada centre educatiu hauria de justificar com treballarà els ODS
- l'escola 21, educació 360,... és planteja l'EA i L'educació per a la sostenibilitat
- Atenció a la diversitat
- Des de l'administració descriure un currículum mínim inicial que permeti complementar el centre en funció de la ubicació territorial del centre.
- Tota la societat ha de conèixer els reptes ambientals actuals i poder participar, per això cal l'Educació per la Sostenibilitat.
- Educació Ambiental dins i fora de l'aula
- "Què faig, què provocho, com millorar, individualment col·lectivament"
- Currículum que reflecteixi la realitat per posar-nos com a centre del canvi
- FORMEM - EDUQUEM – TRANSFORMEM

Temes clau:

1. La incorporació de l'educació ambiental en els marcs curriculars
2. La formació del professorat en educació ambiental
3. Les aliances amb la comunitat educativa i altres agents
4. L'educació ambiental més enllà de les aules
5. L'educació ambiental i transformació social

3.1. La incorporació de l'educació ambiental en els marcs curriculars

Reptes

- Que l'EA estigui present en les iniciatives pedagògiques actuals (Escola Nova 21, nova llei d'Educació...)
- Centres educatius com a exemples de model EA
- Enllaçar els continguts curriculars amb l'entorn proper.
- Fer projectes d'apadrinament del territori perquè els alumnes i les famílies es responsabilitzin del seu entorn proper
- Atenció a la diversitat i a les diverses realitats presents en els diferents territoris
- Crear premis de treball de recerca pels alumnes de batxillerat
- incloure actuacions d'educació ambiental dins els projectes educatius de centre i que siguin de compliment "obligat"
- Obligatorietat de fer un projecte d'APS en relació a la cura per l'entorn

Preguntes clau

- Quan políticament faran un pas endavant i marcaran camí en currículum EA?
- Com impregnem d'EA el currículum? Com ambientalitzem tot el currículum?
- Com fer-ho curricular..? doncs que siguin avaluable
- Cal que l'EA respongui també a un perfil professional a l'àmbit del Dept. d'Educació?
- Com podem incloure l'educació ambiental a l'educació reglada?
- Com promocionem els projectes ambientals a l'ESO (assignatures i horaris molt compartimentats)
- Com crear contextos que permetin l'educació ambiental permanent, que no quedin en "projectes bolets"?
- Com implementar una EA al llarg de la vida i no només per etapes?
- Ensenyament obligatori?
- Es reconeixerà el perfil professional d'educació per a la sostenibilitat, si s'inclou al currículum?

3.2. La formació del professorat en educació ambiental

Reptes

- La implicació de tota la comunitat educativa en educació ambiental
- Formació dels professionals dels centres, de les famílies i d'altres agents de les comunitats educatives en els diferents àmbits de l'EA
- A la formació del professorat ens calen destreses d'anàlisi per tractar les dades ambientals
- Bancs de recursos per al professorat actual per l'ambientalització del currículum
- Canviar d'espais d'aprenentatge ens ajudarà i obligarà a reorientar els procediments

Preguntes clau

- Com incloure assessors ambientals als centres educatius?
- Presentar noves metodologies per motivar a la població, per fer-la més particip al llarg del temps.
- Com fer EA des d'un missatge constructiu? (parlar d'allò que construïm i no tant d'allò que NO hem de fer)
- Com atendre la diversitat des de l'EA? Tenint en compte les diverses persones i realitats socials?
- Perquè partim tant poques vegades d'aspectes significatius per part de l'alumnat?
- De quina manera podem involucrar la societat a participar en projectes d'educació ambiental?
- Com es motiva el professorat perquè enceti un projecte col·laboratiu en un temps com aquest?
- Com apoderem el professorat per sortir de l'aula? Sobretot a l'ESO
- posarem més bona nota si som més responsables ambientalment
- Quins mecanismes ens ajudaran a tractar d'una manera fàcil la vida quotidiana i els efectes de les nostres accions

3.3. Les aliances amb la comunitat educativa i altres agents

Reptes

- Establir mecanismes que permetin aliances reals entre acció política, entitats socials i EA
- Col·laboració entre administracions (Educació-Medi ambient)
- El paper de les AMPES
- Jornades amb famílies
- Treballar per crear xarxa i estructures sòlides de treball dins dels centres perquè hi puguin haver projectes amb continuïtat i siguin sostenibles a nivell humà! Participació, xarxa i comunitat.

Preguntes clau

- Com facilitem aquesta implicació de tota la comunitat educativa i les afe (ampes)?
- Com implicar a la societat en projectes d'EA (AMPA, Associacions de veïns, entitats de socials, ...)?

3.4. L'educació ambiental més enllà de les aules

Reptes

- Alumnes fan accions finals de projecte d'EA per la societat
- Protagonisme, més que participació de l'alumnat (l'alumnat decideix)
- Facilitació de mecanismes d'identificació amb l'entorn en context urbà
- Coherència entre el discurs i l'acció dins de l'escola
- Accions per involucrar-se amb l'entorn al dia a dia, no de manera puntual
- Accions que surtin de l'entorn educatiu, que tinguin impacte en la comunitat
- Educació ambiental fora de l'aula, en espais d'educació no formal.
- Involucrar als alumnes en activitats de gestió de residus

Preguntes clau

- Com integrem l'EA en la vida escolar fora de l'aula?
- A qui se li ha acudit diferenciar l'APS social de l'ambiental?
- L'espai proper i la vida quotidiana ens fa preguntes de perquè ho fem això?
- Com apropar els reptes ambientals reals a la realitat del context escolar/familiar?
- Quin seria un bon projecte per implicar l'alumne des de l'inici al final d'un projecte d'EA?
- Projectes reals i aplicables

3.5. L'educació ambiental i transformació social

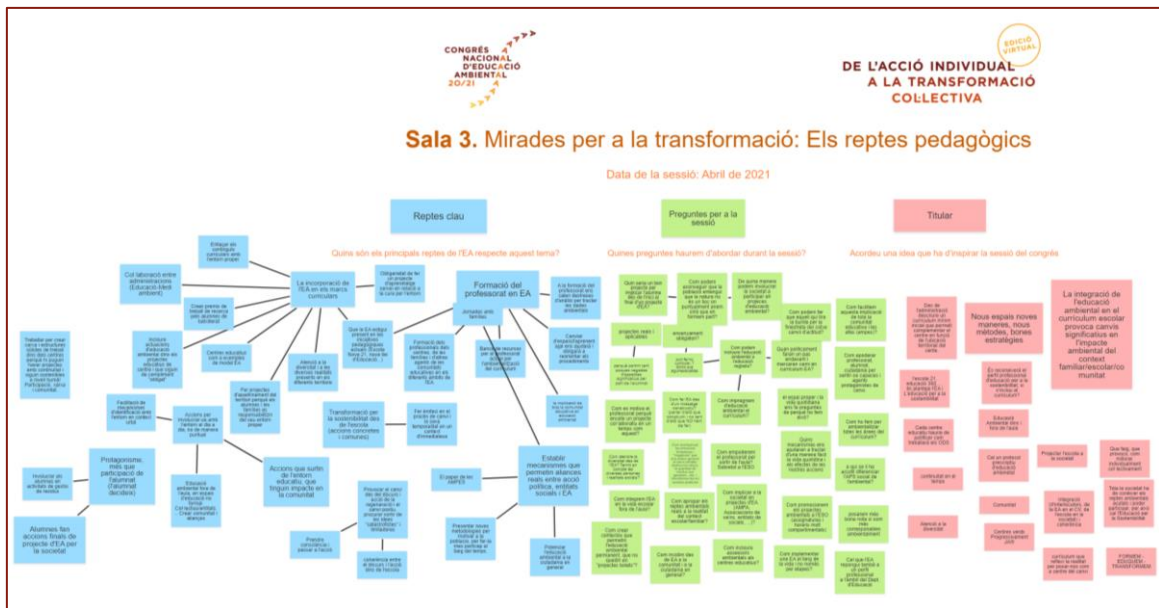
Reptes

- Potenciar l'educació ambiental a la ciutadania en general
- Col·lectius/entitats... Crear comunitat i aliances
- Prendre consciència i passar a l'acció
- Provocar el canvi des del discurs i acció de la regeneració i el canvi positiu, procurar sortir de les idees "catastrofistes" i limitadores
- Fer èmfasi en el procés de canvi i la seva temporalitat en un context d'immediatesa

Preguntes clau

- Com acompanyar les emocions limitadores i "negatives" que ens poden generar el canvi climàtic, destrucció natura, la quantitat de residus que generem...etc. i transformar-les en accions positives
- Com apoderar professorat, alumnat, ciutadania per sentir-se capaces i agents protagonistes de canvi.

- Com podem fer que aquell qui tira la burilla per la finestra del cotxe canviï d'actitud?
- Com podem aconseguir que la població entengui que la natura no és un lloc on puntualment anem sinó que en formem part?
- Com incidim des d'EA a la comunitat i a la ciutadania en general?

Panell resultant del debat a la sala 3. Els reptes pedagògics.

La Berta Segura va presentar els resultats de la sala 3.

GRUP 4. LA GOVERNANÇA I LA PARTICIPACIÓ

Equip dinamitzador

- Helena Barracó (Ajuntament de Barcelona)
- Enric Coll (Diputació de Barcelona)
- Montse Écija (Generalitat de Catalunya)

Titulars

- Relacions horitzontals
- La participació ha de ser continuada, no només en moments
- Aconseguir unes relacions d'igual a igual entre agents amb diferents realitats (territorials, professionals...) compartint coneixement (científic) recolzat de forma resumida, gràfica i amb un to emocional esperançador, per empoderar la participació

Temes clau:

1. Implicació per la cultura de la sostenibilitat
2. Lideratges i processos de transformació social
3. Diversitat i treball en xarxa
4. Espais, eines i metodologies de participació
5. Tecnologies i espais digitals
6. Transformació institucional

4.1. Implicació per la cultura de la sostenibilitat

Reptes clau

- Fer créixer la cultura de la sostenibilitat en taca d'oli
- Gestió de les emocions per fomentar un debat positiu

Preguntes per a la sessió

- Com arribar a la ciutadania als grans nuclis?
- Com introduïm el missatge de la sostenibilitat en el debat públic?
- Com despertem la connexió amb la natura i com despertem l'interès pel canvi?
- Existeix una desconfiança de la ciutadania vers les institucions que dificulta la seva motivació per participar en els processos liderats per aquestes institucions?
- Com passar de la desafecció a la implicació? Establir vincles i connexions amb la sostenibilitat

4.2. Lideratges i processos de transformació social

Reptes clau

- Apoderar la ciutadania
- Afavorir els processos transformadors
- Impulsar lideratges de la transformació social
- Permetre la proactivitat

Preguntes per a la sessió

- Com impulsem lideratges cooperatius amb els diferents agents socioeducatius?
- Com generem planter o agents locals que facin participació a les zones rurals des de les zones rurals. (moltes vegades són entitats de les ciutats que fan els processos i per tant el discurs no emociona/interpel·la als participants).

4.3. Diversitat i treball en xarxa

Reptes clau

- Millorar la coordinació i eficiència dels agents que intervenen en educació ambiental (xarxes, etc.).
- Aprofitar xarxes existents
- Posar i arribar a acords entre els diferents col·lectius i visions contraposades
- Tenir en compte les diversitats territorials (diferents realitats, contextos i dimensions emocionals)

Preguntes per a la sessió

- Com apropem els diferents agents que fan ús del territori?
- Per què les administracions no són capaces de coordinar-se millor quan gestionen un mateix territori?
- Com podem replicar el sistema de mentoratge de xarxes com B+S a altres "estructures" ciutadanes més indecises o alienes a l'àmbit?
- Com vehicular diferents nivells de participació? Hi ha molts fenòmens, problemes i oportunitats, poc temps, experteses diverses i, per tant, actituds diferents vers la participació.

4.4. Espais, eines i metodologies de participació

Reptes clau

- Crear espais de participació permanents que siguin atractius per a la ciutadania i que no creïn frustració

Preguntes per a la sessió

- Quins aspectes hauria de tenir com a mínim qualsevol procés participatiu?
- Quines són les aptituds necessàries per poder portar a terme debats constructius i que es poden treballar des de l'EA? Mediació, escolta, etc.
- Com aconseguir que els processos que afavoreixen la transformació siguin processos fàcils, engrescadors i accessibles (i no dissuasius)

4.5. Tecnologies i espais digitals

Reptes clau

- Aprofitar la tecnologia digital per compartir la informació i facilitar la comunicació entre tots els implicats.

Preguntes per a la sessió

- Com compartir informació en espais digitals per generar informació base clara, resumida i gràfica per iniciar debats? com crear un to emocional engrescador en els missatges?

4.6. Transformació institucional

Reptes clau

- Cal treballar la cultura organitzativa interna

Preguntes per a la sessió

- Com involucrem els tècnics i els polítics als processos participatius de manera activa
- Per part de les institucions, deixem prendre de veritat les decisions a la ciutadania?
- La normativa ambiental no potencia la participació

Panell resultant del debat a la sala 4. Participació i governança.

La Montse Écija va presentar els resultats de la sala 4.

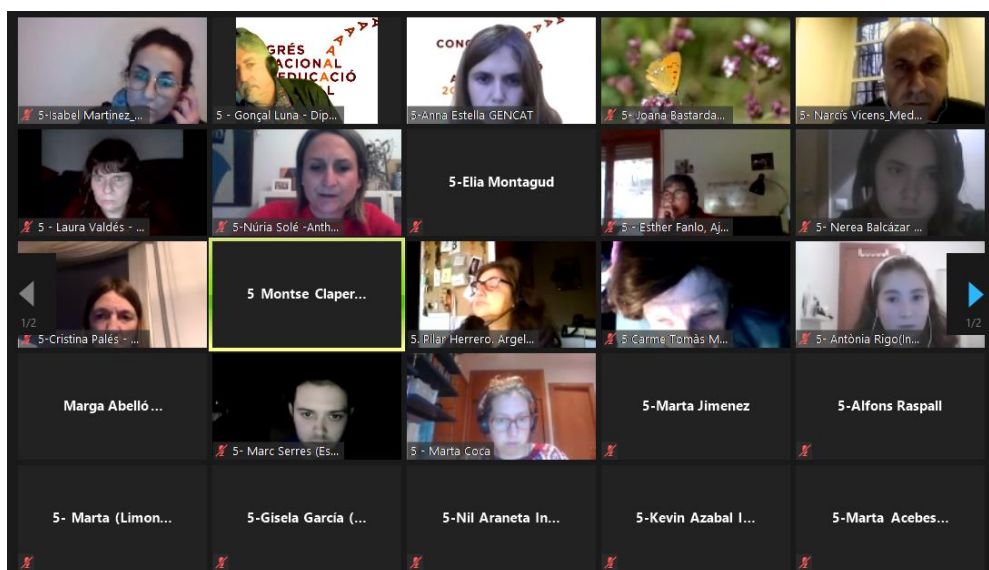
GRUP 5. L'EMERGÈNCIA DE BIODIVERSITAT

Equip dinamitzador

- Gonçal Luna (Diputació de Barcelona)
- Anna Estella (Generalitat de Catalunya)

Titulars

- De l'efecte Disney a actuar per a protegir la biodiversitat en la seva complexitat
- Crisi de biodiversitat: cultura inadaptada, diversitat minvada i accions disperses. Com actuar ara?
- El valor de l'entorn: quin medi cuidem i cultivem?
- La protecció de la biodiversitat = supervivència humana
- sense ecologia (biodiversitat, funcions ecològiques i serveis ecosistèmics)no hi ha sistema econòmic perdurable
- Humanitat i biodiversitat, junts arriben més lluny

Temes clau:

1. Consciència de l'impacte sobre la natura
2. Coneixement i estima de la natura
3. Implicació en la conservació de la natura
4. Eines i metodologies d'educació ambiental en biodiversitat
5. Transformar el model de societat
6. Arribar a més públics
7. Polítiques de conservació
8. Conscienciar de la crisi de biodiversitat

5.1. Consciència de l'impacte sobre la natura

Reptes clau

- Incrementar la presa de consciència social envers l'impacte de les activitats humanes sobre els serveis que aporta la natura
- Conscienciar sobre la problemàtica de les espècies invasores i sobre la necessitat de no alliberar-ne a un hàbitat que no és seu.
- Fomentar un ús racional de la qualificació del sòl
- Fomentar la utilització de mètodes més sostenibles per tal de no afectar el medi ambient
- L'afavoriment de connectivitat entre el medi urbà i natural pot afavorir l'aproximació d'espècies "conflictives" com el senglar

Preguntes per a la sessió

- Si la principal causa de la pèrdua de biodiversitat és el canvi d'usos del sòl, què pot fer l'educació ambiental per incidir sobre els usos del sòl?

5.2. Coneixement i estima de la natura

Reptes clau

- Millorar el coneixement de la biodiversitat, especialment la propera
- Fomentar la fauna útil com a aliada
- Informar a la ciutadania de la importància de la conservació de la biodiversitat
- Sensibilitzar a la població de la importància de la biodiversitat
- Arribar més enllà de les espècies paraigües: més enllà de l'"Efecte Disney" o l'efecte "Arca de Noè" (no només pensem en els animals de l'Àfrica o en els ocells de les menjadores)... els ratpenats, els insectes...
- Que la natura no sigui només valorada com a recurs, també com a valor per se
- Fomentar la connexió amb la natura
- S'està treballant molt en naturalitzar l'espai urbà però es percep (ciutadania/equip polític) com a deixadesa i espanta aquest augment de biodiversitat (insectes per ex.)
- Ampliar el relat amb les relacions ecosistèmiques més enllà de comptar amb dades quantitatives
- Educació ambiental vinculada a l'estudi a la biodiversitat (àmbit científic/àmbit social) Arribar a l'entorn
- la biodiversitat es fractal i sembla q només veiem la punta de la punta de l'iceberg... Hi ha mons que passen desapercebuts p.ex la vida edàfica...
- Jubilar la "*scala naturae*" anacrònica

Preguntes per a la sessió

- Com apropem la ciència a la ciutadania?
- Com descobrir la biodiversitat més petita i més diversa?
- La societat dona suficient importància a la pèrdua de biodiversitat marina, o només es centra en la pèrdua a nivell terrestre?
- Com encuriosir i cuidar la diversitat biològica?
- Com conscienciar les persones, per fer entendre que la natura és necessària?
- La natura com a valor (i no només com a recurs econòmic) ha de formar part decidida de la cultura (formar-ne part)
- Es pot reduir la conservació de la biodiversitat a un banc de llavors, de genomes... (versió moderna de l'arca de Noè)?
- Té més valor de naturalitat un bosc madur que un mosaic ambiental que combini hàbitats més o menys complexos?

5.3. Implicació en la conservació de la natura

Reptes clau

- Fomentar el voluntariat per a la conservació de la natura
- Augmentar la participació individual i col·lectiva en la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat
- Passar de la conscienciació a l'acció.
- Fer veure que tothom pot aportar el seu gra de sorra i motivar a fer-ho
- Sensibilitzar i formar els usuaris de la natura

Preguntes per a la sessió

- Com gestionem les propostions d'actuacions a nivell particular? Neteja del medi, plantacions...
- Com podem tornar a vincular-nos amb la biodiversitat, urbana i territorial
- Com tornar a unir la humanitat i la natura?

5.4. Eines i metodologies d'educació ambiental en biodiversitat

Reptes clau

- Implicar els centres educatius de Catalunya en la conservació de la natura
- Abordar la biodiversitat en el currículum escolar amb una perspectiva complexa i no desconnectada de l'ésser humà.

Preguntes per a la sessió

- Qui ha d'impulsar (i assumir costos) l'educació ambiental sobre la biodiversitat?
- Tenim les eines per fer front als reptes? Què necessitem?
- Quin és el nostre objectiu?

5.5. Transformar el model de societat

Reptes clau

- Transformar els models de producció i consum vetllant per la biodiversitat.
- Conscienciar que els sistemes socioeconòmics depenen del serveis ecosistèmics que proveeix el patrimoni natural i la biodiversitat
- Visualitzar la nostra dependència també amb l'entorn proper immediat
- EA: pont clau per vincular els serveis ecosistèmics i els sistemes socioeconòmics.
- Com fer arribar la idea d'eco-dependència i de la riquesa i protecció que ens ofereix el medi natural?

Preguntes per a la sessió

- Com implementar una economia circular?
- Com lligar el desenvolupament sostenible amb la cultura?
- Com produir una transformació real del model econòmic, de producció i de consum cap a un nou model que no malmeti la biodiversitat?
- Empoderem els joves per rebel·lar-se davant els sistemes socioeconòmics impactants vers la natura
- Com traspasar el nostre àmbit, arribar, influir i fer canviar el sistemes i models econòmics responsables de les crisis de biodiversitat i climàtica
- Què separa la natura de la cultura? I què podem fer per a que vagin més de bracet?
- Com evidenciar la dependència de la societat vers la natura?

5.6. Arribar a més públics

Reptes clau

- Aconseguir arribar a més públics
- Implicació del món empresarial en la conservació de la biodiversitat
- Sensibilitzar i implicar els sectors professionals, com ara el sector primari
- L'educació ambiental en el camp de la biodiversitat hauria d'arribar als polítics perquè conservar-la esdevingui realment una prioritat

- Dotar d'eines d'educació ambiental a professionals amb incidència directa sobre la biodiversitat com el sector de jardineria
- L'educació ambiental com a suport al model productiu primari
- Com explicar al gran gruix de la ciutadania perquè és important la biodiversitat

Preguntes per a la sessió

- Com construïm bons relats per apropar-nos al sector primari i aconseguir la seva implicació?
- com fem atractiva l'educació ambiental vinculada a la biodiversitat a la població general?
- Amb qui podem establir aliances per aconseguir els nostres objectius?
- Com fer arribar al món periodístic criteris d'educació ambiental i ciència, "protocol d'estil de biodiversitat..."?

5.7. Polítiques de conservació

Reptes clau

- Vetllar per la recuperació, conservació i millora del patrimoni natural fora dels Espais Naturals Protegits
- Implementar la Infraestructura Verda als municipis catalans
- Incorporar l'EA en els programes de gestió i millora de la conservació de la natura

Preguntes per a la sessió

- Que podem fer perquè els polítics i gestors d'altres àmbits es prenguin també seriosament l'Educació Ambiental i la Biodiversitat
- Com incidir més en la presa de decisions / les persones gestores?

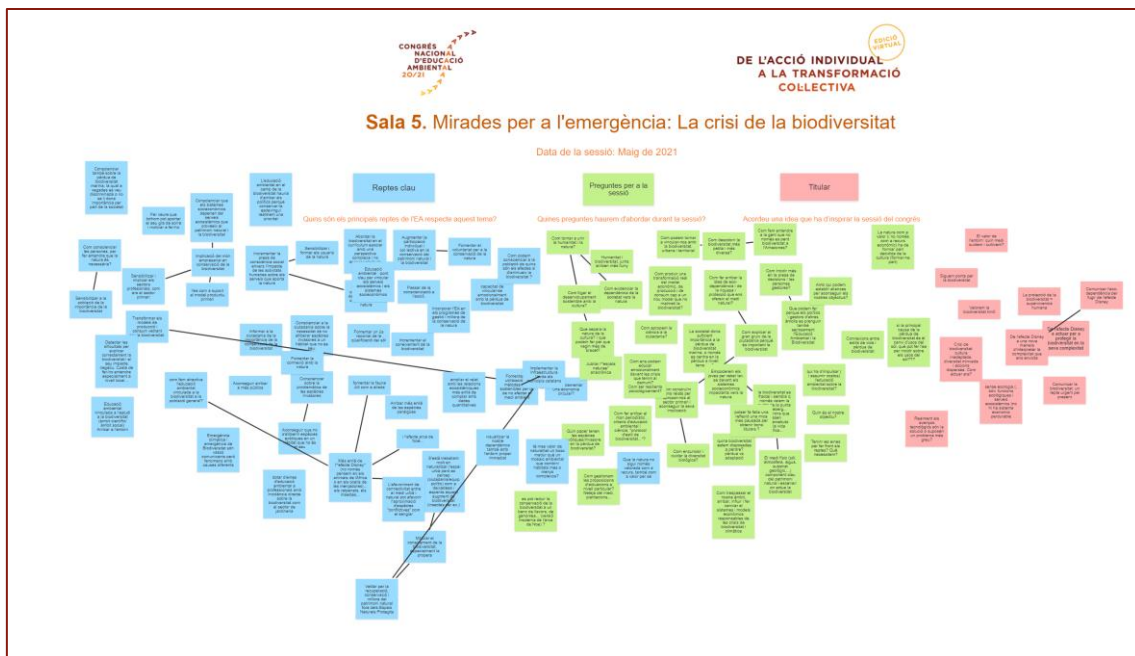
5.8. Conscienciar de la crisi de biodiversitat

Reptes clau

- Emergència climàtica i emergència de biodiversitat són vasos comunicants però fenòmens amb causes diferents
- Capacitat de vincular-se emocionalment amb la pèrdua de biodiversitat
- Conscienciar també sobre la pèrdua de biodiversitat marina, la qual a vegades es veu discriminada o no se li dona importància per part de la societat
- Detectar les dificultats per explicar correctament la biodiversitat i el seu impacte negatiu. Costa de fer-ho entendre especialment a nivell local...

Preguntes per a la sessió

- Com podem conscienciar a la població de quins són els efectes si disminueix la biodiversitat ?
- Com fem entendre a la gent que no només es perd biodiversitat a l'Amazones?
- Quin paper tenen les espècies exòtiques/invasores en la pèrdua de biodiversitat?
- Com ser resilents psicològicament?"
- "Com ens podem educar emocionalment davant les crisis que tenim al damunt?"
- Quina biodiversitat estem disposades a perdre? pèrdua vs adaptació
- Connexions entre estils de vida i pèrdua de biodiversitat?

Panell resultant del debat a la sala 5. La crisi de la biodiversitat

La Laura Valdés va presentar els resultats de la sala 5.

GRUP 6. L'EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

Equip dinamitzador

- Elena Forcada (Ajuntament de Barcelona)
- Ana Romero (AMB)

Titulars

- De la impotència a la motivació.
- De les declaracions a l'acció
- Treball en equip interdisciplinar per explicar la transversalitat des de la transversalitat
- Ciència o inconsciència? El repte de la crisi climàtica.

Temes clau:

1. Superant l'efecte paralitzant de la complexitat i l'ecoansietat
2. Els límits planetaris
3. L'emergència climàtica al currículum
4. Apoderar en la transformació social
5. Comunicació i conscienciació de l'emergència climàtica
6. Emergència climàtica i Covid-19
7. Educant per a l'adaptació al canvi climàtic
8. Enfocament transversal
9. Posada en valor de l'educació ambiental

6.1. Superant l'efecte paralitzant de la complexitat i l'ecoansietat

Reptes clau

- L'efecte paralitzant de la complexitat de l'emergència climàtica.
- Trencar el "gap" existent entre dades científiques i sensibilització del públic en general
- Per "desparalitzar" passar de la globalitat a casos reals, locals, propers, coneguts.
- Superar l'ecofatiga/ecoansietat i avançar cap a la inspiració/motivació individual i col·lectiva.
- Buscar eines per desparalitzar
- Incloure a l'EA perspectives des de la filosofia o les ciències socials per entendre el comportament humà vers la dificultat del canvi
- Positivitzar: la nostra vida serà millor, més saludable, menys estrès, més bellesa natural, si actuem contra el canvi climàtic

Preguntes per a la sessió

- Per què la societat no canvia de comportament si ja és conscient dels efectes del canvi climàtic?
- Per què no reaccionem? per què el coneixement no es tradueix en acció?
- com escollim fer, des de la voluntat i l'entusiasme accions que permetin viure i conviure amb la natura?
- Si l'emergència climàtica no ens fa córrer quina ens ho farà fer?

6.2. Els límits planetaris

Reptes clau

- Una part de l'EA actua en un marc que no contempla els límits planetaris i que segueix advocant per un creixement sostingut com a condició pel desenvolupament humà.
- Canviar l'enfocament d'abordar el canvi climàtic com la causa dels riscos i amenaces i centrar-nos en la causa estructural, que és el sistema capitalista que promou conductes insostenibles de consum i producció.
- Incorporar/emfasitzar la visió ecosistèmica en l'acció climàtica.

Preguntes per a la sessió

- Com entendre'ns com a societat per entendre la realitat propera del canvi climàtic?

6.3. L'emergència climàtica al currículum

Reptes clau

- La incorporació de l'emergència climàtica en els marcs curriculars
- Aconseguir incorporar l'emergència climàtica al currículum però de manera competencial i transversal.

Preguntes per a la sessió

- Com millorar la formació del professorat per incorporar l'EA (emergència climàtica) més enllà del currículum, sinó com a temàtica transversal?

6.4. Apoderar en la transformació social

Reptes clau

- Facilitar, implicar i empoderar les persones en projectes de transformació social en emergència climàtica
- Relacionar les causes amb les conseqüències, realitzar projectes educatius que vinculin les nostres accions individuals i col·lectives amb el canvi climàtic
- Promoure la participació, l'acció col·lectiva, EA més enllà d'accions individuals (estalviar energia, utilitzar el transport públic...)
- Recuperar els valors socials i de col·lectiu enfront l'actitud individualista
- Transformar la complexitat de l'emergència climàtica en oportunitat. Moltes accions que podem fer a nivell individual en molts àmbits tenen efectes col·lectius sobre el clima
- Crear projectes (de canvi) diferents que no calgui explicar si no que es vegi que ja s'està fent de manera diferent i que funciona (veïnal, escolar...)
- Trobar exemples reals d'accions de canvi per fer reals, pràctiques i demostratives les estratègies dels plans d'emergència climàtica

Preguntes per a la sessió

- Ens sumem als activistes?
- Com motivar la ciutadania a l'acció proambiental?
- Com aconseguir la justícia climàtica?
- Com implicar efectivament als governs i, sobre tot, a les grans empreses en temes de responsabilitat ambiental i climàtica?

6.5. Comunicació i conscienciació de l'emergència climàtica

Reptes clau

- Com fer entendre que estem en una situació d'emergència quan la sensació pot ser que vivim un bon moment a nivell planetari (en les últimes dècades ha augmentat l'esperança de vida, disminuït la pobresa extrema, augment disponibilitat de recursos...)
- Incorporar la idea de vulnerabilitat
- Transmetre el risc del canvi climàtic com a risc immediat
- Noves eines digitals per arribar a nous públics (salt agosarat a xarxes socials, jocs, buscar *influencers*)

Preguntes per a la sessió

- Com fer arribar l'emergència climàtica a públic adult (entitats, comerços, indústries...), com integrar el concepte en el dia a dia?
- Tocar les emocions ho és tot?
- Com empoderar els equips per transmetre els missatges en positiu?
- Com comunicar una situació com l'adaptació al CC de forma positiva ??? ... sense dramatismes ...
- Com contrarestar missatges contradictoris (món empresarial versus ciència)?
- Quines són les millors estratègies de comunicació i difusió en un món de dispersió de canals (XXSS, plataformes, premsa digital...)?
- Com transformar les declaracions d'emergència climàtica en accions?

6.6. Emergència climàtica i Covid-19

Reptes clau

- Donar a conèixer el vincle entre SALUT i MEDI AMBIENT/CLIMA
- Mantenir el canvi climàtic com a prioritat en l'agenda política davant d'altres emergències com el covid-19.
- Aprofitar la situació generada per la Covid-19 com una oportunitat per avançar cap a la sostenibilitat.
- L'afectació de les mesures adoptades per afrontar el covid (aïllament i distanciament social) en l'organització de activitats educatives, creació de xarxes, les mobilitzacions socials i l'activisme.
- Visibilitzar els aprenentatges de la pandèmia

Preguntes per a la sessió

- Com adaptar-nos, a la "nova realitat" en temps de covid?

6.7. Educant per a l'adaptació al canvi climàtic

Reptes clau

- Incorporar en les accions educatives la perspectiva de les accions d'adaptació
- Caldrà també abordar el canvi climàtic i la seva adaptació amb les diversitats territorials de cada territori ...

Preguntes per a la sessió

- Com podem seguir avançant en l'acció climàtica i que no ens acostumem a viure en situació de crisi, sobretot, les generacions futures?
- Llavors ... l'adaptació al CC ha de venir per la sensibilització o per decret?

6.8. Enfocament transversal

Reptes clau

- Quan els teus companys de departament no saben què és l'emergència climàtica... i amb la seva acció estan incidint (descoordinació entre departaments)
- Treballar des d'equips d'àmbits diversos per aconseguir la transversalitat real

Preguntes per a la sessió

- Com aconseguir transmetre la idea que l'emergència climàtica és un concepte global i transversal?

6.9. Posada en valor de l'educació ambiental

Reptes clau

- I al final ... difícilment podrem fer arribar el nostre missatge i amb certa força si, com educadors ambientals, la nostra tasca no és reconeguda
- Com fer que els nens no arribin a ser els adults actuals

Preguntes per a la sessió

- Com abordar les ingerències, la "falsa" educació ambiental (publicitat, *greenwashing*, missatges "light")?
- Caldria una formació potent als educadors ambientals sobre canvi climàtic?
- On ha fallat l'EA feta fins ara per no tenir els resultats enfocats a l'acció (ni individuals ni col·lectives)?

GRUP 7. L'EMERGÈNCIA ECONÒMICA I SOCIAL

Equip dinamitzador

- Blanca M. de Foix (Diputació de Barcelona)
- Noemí Guinovart (AMB)
- Bea Ramírez (SCEA)

Titular/s

- Aliances - de petit a gran (escala) - Necessitem sumar esforços amb col·lectius socials i econòmics no habituats amb l'EA

Temes clau:

1. El paper de l'educació ambiental per un canvi cultural
2. Difusió i comunicació de la cultura de la sostenibilitat
3. Ampliar els destinataris i les aliances de l'Educació ambiental
4. Projectes de transformació social sobre el consum
5. Ecofeminisme, justícia social i incidència política

7.1. El paper de l'educació ambiental per un canvi cultural

Reptes clau

- L'Educació ambiental ha de tenir un paper significatiu en el canvi de model econòmic i social.
- Definir de quina cultura partim, a quina cultura volem arribar i idear unes línies d'actuació.
- L'economia del dònut (Kate Raworth) també ajuda a definir els criteris de sostenibilitat a nivell planetari
- Ecologia i comunitat per Fritjof Capra (Las conexiones ocultas). un altre referent per tenir en compte el concepte de comunitat i canvi

Preguntes per a la sessió

- Quin paper juga l'EA en el camí cap a la cultura de la sostenibilitat?
- Quins objectius i propòsits tracem per dirigir-nos cap a la cultura de la sostenibilitat?

7.2. Difusió i comunicació de la cultura de la sostenibilitat

Reptes clau

- Explicar a la ciutadania la insostenibilitat del model econòmic actual.
- Definir què vol dir sostenibilitat: Tothom l'entén de la mateixa manera?

Preguntes per a la sessió

- Cal ser pessimista o optimista en la transmissió del missatge de l'emergència pel canvi de model?
- Perquè els telenotícies i els debats de tertulians no es fixen quan es fiquen gols al medi ambient? manca EA generalitzada?

7.3. Ampliar els destinataris i les aliances de l'Educació ambiental

Reptes clau

- Ampliar els destinataris i la tipologia de projectes d'EA.
- Crear recursos específics, concrets, per a sectors totalment aliens a aquesta mirada de la sostenibilitat
- Històricament hem centrat l'educació ambiental en el sector infància, però potser els adults som els que hem de canviar i aprendre més!

- Per fer el canvi de model socioeconòmic cal treballar l'EA amb altres sectors: empresarials/polític-socials per fer el canvi cultural
- Alinear-nos amb les generacions més joves, que, per cert, de vegades són reticents a fer servir el vocabulari tradicional de l'EA i de les entitats

Preguntes per a la sessió

- Amb qui establir aliances?
- Quines eines tenim per treballar de forma transversal i superar la "compartimentació del coneixement" en AAPP, en empreses, etc.?
- Hauríem de clarificar quin és el model econòmic sostenible, segur que intuïtivament ho tenim clar, però com es treballa aquest model amb empreses i organitzacions?
- Com arribem a la població? Quins mètodes de comunicació fem servir?

7.4. Projectes de transformació social sobre el consum

Reptes clau

- Facilitar, implicar i empoderar les persones en projectes de transformació social sobre models de consum.
- Incloure ecoturisme en EA (també guiatge)
- Crear motivacions reals que empenyin a executar un canvi d'hàbits individual, a les llars, a les poblacions...

Preguntes per a la sessió

- Qui podria liderar la creació dels recursos específics?
- Quins reptes han sorgit arrel de la pandèmia que ens facin més sostenibles o ens facin voler ser més sostenibles, més conscients de la sostenibilitat

7.5. Ecofeminisme, justícia social i incidència política

Reptes clau

- Incloure la justícia social en els continguts de l'EA.

Preguntes per a la sessió

- Podem des de la EA induir canvis legislatius/normatius per accelerar els canvis socials?
- L'ecofeminisme és un concepte que està ajudant a definir el model de transformació econòmica, social i cultural, l'incorporem a l'EA?

Panell resultant del debat a la sala 7. Cap a la cultura de la sostenibilitat

En Josep Melero, de la Diputació de Barcelona, va presentar els resultats de la sala 7.